

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu

Tarih: 30/10/2025

Sayfa: 1

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

MİLLÎ DAYANIŞMA, KARDEŞLİK

VE

DEMOKRASİ KOMİSYONU

16'ncı Toplantı

30 Ekim 2025 Perşembe

Gündem:

- Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın sunumu (Kapalı Oturum)
- Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un sunumu (Kapalı Oturum)

MİLLÎ DAYANIŞMA, KARDEŞLİK VE DEMOKRASİ KOMİSYONU

30 Ekim 2025 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.13

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

----- 0-----

TBMM BAŞKANI NUMAN KURTULMUŞ - Sayın milletvekilleri, Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonumuzun 16'ncı Toplantısını açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, çalışmalarımıza başlıyoruz.

Değerli arkadaşlarım, bugün Komisyonunda hakikaten belli bir noktaya geldiğimizi ve artık yavaş yavaş Komisyon çalışmalarında nihai raporu hazırlama safhasına doğru ilerlediğimizi görüyoruz.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki bu süreç, 5 Ağustostan beri yürütülen Komisyon çalışmaları fevkalade başarılı bir süreç şeklinde yürümektedir. Ümit ederim ki son güne kadar da böyle devam edecektir.

Her şeyden evvel tarihî bir Komisyon; üstlendiği misyon itibarıyla, görevi itibarıyla tarihî bir görevi, millet adına sorumluluğunu üstüne almış olan bir Komisyon. Geniş katılımlı, geniş kapsamlı bir müzakere süreci gerçekleştirildi. 130'a yakın sivil toplum kuruluşu ve kanaat önderi burada, bu salona gelip görüşlerini, sürecin nasıl ilerlemesine ilişkin fikirlerini, tekliflerini bizlerle paylaştılar. Öncelikle, burada görüşlerini ifade eden bütün değerli katılımcılara sizler adına teşekkür ediyorum.

Ayrıca, bu süreçteki müzakereler sırasında fevkalade büyük bir olgunluk içerisinde herkes birbirini dinledi, birbirinin fikrine karşı saygılı davrandı ve Komisyonumuz esas itibarıyla Türkiye demokrasisi açısından örnek teşkil edecek, demokratik standartları son derece yüksek bir çalışma dönemini gerçekleştirdi.

Ayrıca, başlangıçta hep birlikte kararlaştırdığımız prensiplerin hepsine uyarak, sonuna kadar uyarak bu süreci yürüttük. Böylece başarılı bir çerçeve ortaya konulmuş oldu. Bu anlamda Komisyon, örgütün silah bırakması ve kendini tasfiye etme sürecinin gereklerini millet adına takip etmek ve siyasi partilerin müşterek fikirleriyle ortaya kanaatler oluşturmak bakımından önemli bir görev icra

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu

Tarih: 30/10/2025

Sayfa: 3

etti ve bundan sonra da icra edecektir. Bu süreçte şunu en başından itibaren söyledik: Burada sadece bir grubun, sadece bir partinin, sadece bir tek siyasi kanadın görüşleri, istekleri, beklentileri şeklinde bir çalışma ortaya konulamaz. Dolayısıyla herkesin fikri kendine saklı kalmak şartıyla müşterek noktalarda buluşabilmek ve böylece hep beraber, ortak hedefler noktasında bu sorunu, bu tarihî görevi icra edebilmek Komisyonumuzun başlıca önceliklerinden biriydi ve burada da aldığımız kararların şimdiye kadar ittifakla alınmış olması da bu prensibe bağlı kalındığının önemli göstergelerinden biridir.

Ayrıca şunu da biliyoruz ki bu süreçte bisiklet metaforu defaatle burada kullanıldı, bir kere daha söylemek istiyorum: Bu süreçte bir taraf üzerine düşen sorumlulukları yerine getirsin, diğer taraf daha geriden gelsin ya da başka biri başka şekilde hareket etsin diye düşünülemez. Burada irade ortadadır; İmralı'dan yapılan açıklamalarla örgütün kendisini tasfiye ettiği, bütün bileşenleriyle birlikte artık örgütsel faaliyetleri sürdürmeyeceği konusundaki açıklamalar özellikle 26 Ekim tarihinde yapılan açıklamalarla bir ileri safhaya taşınmış ve önemli bir eşik kanaatimce aşılmıştır. Burada bundan sonraki süreçte de örgütün sahadaki varlıklarını tasfiye ettiğinin ülkemizin güvenlik birimleri tarafından tespit ve tescil edilmesiyle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi bu sürecin gerektirdiği yasal düzenlemeleri yerine getirecektir. Komisyonumuzun bu noktadaki önemli görevi ise tek tek yasa metinlerini hazırlamak değil, genel çerçeveyi teklif ederek Türkiye Büyük Millet Meclisine göndermektir.

Yine, başından itibaren Komisyonumuzda ortak olarak karar verdiğimiz hususlardan biri şu: Burası bir Anayasa değişikliği komisyonu değildir. Anayasa'nın değiştirilmesi bu müzakerelerimizin hiçbir safhasında gündem olmamış, konu açılmamıştır. Dolayısıyla Komisyon inşallah bu süreçte -tekraren ifade ediyorum- örgütün kendisini tasfiye ettiği ülkemizin güvenlik birimleri tarafından tespit ve tescil edildikten sonra gerçekleştirilmek üzere atılacak olan adımları belirleyen bir çerçeveyi Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna sunacaktır. Bu çerçevede, şimdiye kadar fevkalade büyük mesafe alındı. Bir kez daha ifade etmek isterim ki "Türkiye modeli" diyebileceğimiz bu model, inşallah, önümüzdeki dönemde başarıyla sonuçlanıp tam manasıyla Türkiye'nin terörsüz bir Türkiye hedefine ulaştığının ortaya çıkmasıyla birlikte birçok ülkede örnek olarak alınacak ve birçok ülkedeki çatışma çözümleri için ışık tutacaktır.

Ben emekleriniz var olsun diyorum, hakikaten çok fedakârca bir çalışma

gerçekleştirildi. Artık yavaş yavaş dinleme faslının sonuna geliyoruz. Bugün itibarıyla da iki Değerli Bakanımızı, konuyla yakından ilgili çalışmaları yürüten iki Değerli Bakanımızı burada ağırlayacağız; Dışişleri Bakanımız Sayın Hakan Fidan ve Adalet Bakanımız Sayın Yılmaz Tunç sırasıyla gelip Komisyonumuzu bilgilendirecekler, sorularınızı cevaplandıracaklar.

Az evvel arkadaşlarımızla da yaptığımız istişare sonucunda, eğer sizler de uygun görürseniz bu toplantıların basına kapalı olarak yapılması, kapalı oturum şeklinde yapılması konunun nezaketi bakımından, hassasiyeti bakımından önemlidir diye düşünüyorum.

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) - Sayın Başkan...

TBMM BAŞKANI NUMAN KURTULMUŞ - Konuyu oylarınıza sunuyorum: Toplantımızın basına kapalı yapılmasını arzu eden arkadaşlar, buyurun... Basına kapalı oturum isteyenler, bir kere daha oylarınızı gösterirseniz, tamam. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5 arkadaşımızın ret oyuyla kabul edilmiştir.

Evet, basına kapalı oturuma geçmek için beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.21

NOT: Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonunun Çalışma Usul ve Esaslarının 5'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca toplantının bundan sonraki kısmının kapalı yapılmasına karar verilmiştir.

İKİNCİ, ÜÇÜNCÜ, DÖRDÜNCÜ ve BEŞİNCİ OTURUMLAR
(Kapalıdır)